

Akwụkwọ Joel na Chọchị Ndị Adventist Ụbọchị nke Asaa nke Laodisia — Nọmba Anọ

Jeff Pippenger
2025-12-07

Nọmba Anọ

N’Aizaya iri abụọ na asatọ, a na-anọchi “ndị ikom nlelị nke na-achi” “Jerusalem” anya dị ka “ndị anuruma nke Ifrem,” nakwa dị ka “okpueze nke nganga.” “Okpueze” na-anọchi anya nduzi, “nganga” na-anọchi anyà agwa Setan.

A na-eme ka ndị mmanya pụta ihè n’iche dị iche na ndị fọdurụ (“ndị a hapurū”), bụ ndị na-aghọ “okpueze” nke ebube Chineke, n’ihi na n’oge mmiri ozuzo nke ikpeazụ, Onyenwe anyị na-eguzobe “alaeze” nke ebube Ya, dika e gosiri ya n’ụdị site n’igunye Ya iguzobe “alaeze nke amara” n’obe. Alaeze nke amara n’obe na-anọchite n’ụdị alaeze nke ebube n’iwu Ụka. Mmiri ozuzo nke ikpeazụ malitere na 9/11 mgbe mmekwu akara nke otu narị puku na iri anọ na anọ malitere, tinyere ikpe nke ndị dị ndụ.

“Ahurū m na ihe niile na-ele anya nke ukwu ma na-agbatị echiche ha n’ebe nsogbu ukwu na-abia n’ihu ha nọ. Mmehie nile nke Izrel aghaghị ibu ụzọ jee n’ikpe. A ghaghị ikwuputa mmehie ọ bụla n’ebe nsọ ahụ, mgbe ahụ ọrụ ahụ ga-aga n’ihu. A ghaghị ime ya ugbu a. Ndị fọdurū na oge nsogbu ahụ ga-eti mkpu, Chineke m, Chineke m, gini mere I ji hapu m?”

“Mmiri ozuzo nke ikpeazụ na-abiakwasị ndị ahụ dị ọcha—mgbe ahụ ha niile ga-anata ya dika na mbụ.

“Mgbe ndị mmụọ ozi anọ ahụ ga-ahapụ ijide, Kraịst ga-eguzobe alaeze Ya. Ọ dighị onye ga-anata mmiri ozuzo ikpeazụ ma e wezuga ndị na-eme ihe niile ha pụrụ ime. Kraịst ga-enyere anyị aka. Ndị niile pụrụ ịbụ ndị mmeri site n’amara nke Chineke, site n’ọbara Jisọs. Eluigwe niile nwere mmasị n’ọrụ a. Ndị mmụọ ozi nwere mmasị.” Spalding and Magan, 3.

A na-anọchikwa anya ifufe anọ nke Mkpughe n’akwụkwọ Aịsaja dika ifufe ike nke e jidere n’oge ụbọchị ifufe ọwụwa anyanwụ, dika ka ifufe anọ nke esemokwu nke Mkpughe ndị mmụọ ozi anọ jidere ka ọ ghara ịpụ. Nwanneanyị White kowara ifufe anọ ahụ dika “inyinya iwe na-achọ ikwusị njide ya,” nke na-eweta “onwụ na mbibi.” A na-ahapụ ifufe anọ ahụ nwayọọ nwayọọ, malite na 9/11, emesịa a na-amụba ya nke ukwu n’oge iwu ụbọchị Sọnde, ma mesịa a tọhapụ ya kpamkpam mgbe oge amara mmadụ mechiri emechi.

Atọpụtara ma Jidere Ahụhụ

Opi-ikpe nke-asa, nke bụkwa ahuhu nke-atọ, nke na-ekwuputa mmezu nke ihe-omimi Chineke, dara n’amụma n’oge 9/11 mgbe a tọhapurū Islam, ma emesịa, n’amụma, George W. Bush jidere ya azụ mgbe 9/11 gasịrị. Nne Islam, Hega, nne Ishmael, bụ akara nke igbochi na itọhapụ. Sera tọhapurū ya ka ya na Abraham muputa nwa n’ihi Sera; mgbe ahụ, n’ihi ekworo, Sera jidere ya azụ, nke mere ka Hega gbapụ, ruo mgbe mmụọ ozi ahụ gbochiri Hega igbapụ ma gwa ya ka ọ laghachi.

Mgbe a mụsiri Aizik, esemokwu Hega na Sera gara n'ihu ruo mgbe Abraham chupuru nwanyi odibo ahụ, si otú a tinye mmachi ozo n'ahụ ya.

A tohapuru ndi mmuo ozi anọ nke Islam na mmalite amuma afo nari ato na iri itoolu na otu na ubochi iri na ise nke Mkpughe isi nke itoolu amaokwu nke iri na ise, e mesia e gbochiri ha n'onwa Ogoost 11, 1840.

Mmuo-ozi nke isii wee kpoo opi ya, m wee nu olu si n'akuku mpi anọ nke ebe-ichu-aja oiaedo ahụ nke di n'ihu Chineke, na-asị mmuo-ozi nke isii ahụ nke nwere opi, Tohapu mmuo-ozi anọ ahụ e kere agbu n'osimiri ukwu ahụ, Yufretis. E wee tohapu mmuo-ozi anọ ahụ, ndi a kwadebere maka otu elekere, na otu ubochi, na otu onwa, na otu afo, iji gbuo uzo n'ime uzo ato nke mmadu. Mkpughe 9:13–15.

Mgbe a tohapusiri Alakuba nke ahuhu nke ato ka o wakpo n'oge 9/11, George W. Bush malitere agha ya zuru uwa onu megide iyi oha egwu ma tinyekwa ihe mgbochi n'elu Alakuba. Nkwuputa mbu banyere Ishmael, ihe nnochianya nke Alakuba, na-egosi na umu Ishmael ga-emegide mmadu niile, mmadu niile kwa ga-emegide ha.

Mmuo-ozi nke Onyenwe anyi wee si ya, Lee, i di ime, i ga-amukwa nwa nwoke, i ga-akpokwa aha ya Ishmael; n'ih na Onyenwe anyi anuwo ahuhu gi. O ga-abukwa onye oha; aka ya ga-emegide mmadu nile, aka mmadu nile ga-emegidekwa ya; o ga-ebikwa n'ihu umunne ya nile. Jenesis 16:11, 12.

Alakuba bu ike ahụ di na njedebe nke uwa nke “aka mmadu nile” ga-ebuso, Alakuba onwe ya kwa ga-ebuso mmadu nile, dika a na-ahụ ya ka o na-emezu n'uzo zuru okè taa. Oru puru iche nke Alakuba di ka akara amuma bu ime ka agha uwa bilie. A na-akwado isiokwu a site n'akuko banyere Ilaija, Jon Baptist, a na-anochitekwa ya anya di ka “iwe mba nile” n'akwukwo Mkpughe.

“Mmalite nke oge ahụ nke nsogbu, nke a kpoo aha n'ebe a, adighi ekwu maka oge a ga-amalite iwusa ihe otiti ndi ahụ, kama o na-ekwu maka obere oge tupu a wusa ha, mgbe Kraist no n'ulo nsọ. N'oge ahụ, mgbe oru nzoputa na-eru ngwucha, nsogbu ga na-abia n'uwa, mba di iche iche ga-ewekwa iwe, ma a ga-ejide ha ka ha ghara igbochi oru nke mmuo ozi nke ato. N'oge ahụ, ‘mmiri ikpezụ,’ ma o bu ume oheru sitere n'ihu Onyenwe anyi, ga-abia, iji nye ike n'oke olu nke mmuo ozi nke ato, ma kwadebe ndi nsọ ka ha guzo n'oge a ga-awusa ihe otiti asaa ikpezụ ahụ.” Early Writings, 85.

N'ime “ubochi” ndi ahụ mgbe mmiri ikpezụ na-ezo, Kraist na-ewulite alaeze nke ebube Ya dika e gosiri ya n'akwukwo Daniel.

Ma n'ubochi ndi eze ndi a ka Chineke nke eluigwe ga-eme ka alaeze bilie, nke a gaghi ebibi ebibi ruo mgbe ebighi ebi: a gaghikwa ahapu alaeze ahụ n'aka ndi ozo, kama o ga-etipia ma lakpuo alaeze ndi a niile, o ga-eguzokwa ruo mgbe ebighi ebi. Daniel 2:44.

N'ime “ubochi” ndi ahụ mgbe Kraist ga-eguzobe alaeze nke ebube Ya, a na-etinye ndi bu “okpueze” nke ebube Ya n'odiche megide ndi mmanya na-egbu egbu na-eyi “okpueze” nke mpako. “Ohuu” Habakuk nke e nyere iwu ka e dee ma mee ka o doo anya n'elu “mbadamba” na-egosi n'uzo doro anya ama akuko ihe mere eme nke eziokwu ntoala nke Adventism. N'ime ama

Habakuk, a na-anochi anya klas abuo nke Joel, ma nke “mpako” ma o bu nke “ebube,” dika klas ndi bu—ndi a guru n’ime ezi omume site n’okwukwe ma o bu ndi bu—ndi e buliri elu n’mpako. Amaokwu nke anochi isi nke abuo na-agwa klas abuo ahụ okwu, ha na-adakokwa na ihe atụ a ma ama nke Onye-Farisi na Onye-Otu Utu. Onye-Otu Utu laghachiri n’ulo ya ka a guo ya n’ime ezi omume, ma “mkpuru obi” Onye-Farisi ahụ “adighi ziri ezi” n’ihi na e “buliri ya elu.”

Lee, mkpuru-obi ya nke ebuliri elu adighi ezi-okwu n’ime ya: ma onye ezi omume ga-adi ndu site n’okwukwe ya. Habakkuk 2:4.

N’amaokwu na-esonu, Habakuk na-akowa otu ahụ ndi obi ha ebuliri elu n’nganga di ka ndi anuruma, si otu a jikota ndi anuruma nke Aizaya na nke Habakuk na “nganga.”

Ee, n’eziekwa, n’ihi na o mehere site n’onunu-vain, o bu nwoke nganga, o dighikwa anochi n’ulo; onye na-eme ka aguu ya saa mbara di ka ala mmuo, o dikwa ka onwu, a pughikwa imeju ya afo; kama o na-achikotara onwe ya mba Nile, na-akpokobakwaara onwe ya ndi mmadu Nile. Habakkuk 2:5.

O di mkpa icheta na amaokwu ndi a di na Habakuk emezuputaghi naani n’akuko ihe mere eme nke ndi Miller, kama imezu ha bukwa isiokwu a na-ahukari n’aka Ellen White na ndi mbido mbu nke Adventizim. Ndi ahụ e mere ka ha buru ndi ezi omume site n’okwukwe a na-anochi anya na amaokwu nke anochi n’akuko ihe mere eme nke ndi Miller bu ndi ahụ tachiri obi n’oge nsogbu nke ndakpo olileanya mbu, nke kporo ma oge ichere ahụ ma mbata nke ozi nke mmuo ozi nke abuo nke na-ekwusa odida Babilon. Ndi Miller ghotara n’ime akuko ihe mere eme nke ule ahụ na ndi mbu so n’ogbugba ndu, ndi mbu ndi Protestant n’akuko ihe mere eme, aghowo umu nwanyi Babilon. Ndi Protestant ahụ bu ndi Protestant e ji uka Sardis nochite anya ya, nke na-anochi anya ndi no n’ogbugba ndu, n’ihi na ha nwere “aha”, ihe nochianya nke ma agwa ma mmekorita ogbugba ndu, ma ha nwuru anwu.

Dee degaara mmuo-ozu nke chochi di na Sadis akwukwo; Ihe ndi a ka Onye ahụ nwere Mmuo asaa nke Chineke, na kpakpando asaa na-ekwu; Amaara m oru gi niile, na i nwere aha na i di ndu, ma i nwuru anwu. Mkpughe 3:1.

N’ime usoro nnwale nke afo 1844 nke malitere n’April 19 ma mesia kwusi n’October 22—ndi dara n’usoro nnwale ahụ ka ebuliworo elu n’nganga, ma o buru na anyi ga-agu naani amaokwu ndi na-eso amaokwu nke ise, a na-egosi n’ebe ahụ agwa nke nganga mmadu site n’ihe atụ nke mpako papal na mbuli onwe ya elu. O na-ejedebe n’amaokwu nke iri abuo ebe e kwuputara na Onyenwe anyi no n’ulo nsọ Ya di nsọ; ka uwa Nile noro juu.

Ma Onye-nwe-anyi no n’ulo nsọ ya di nsọ: ka uwa niile noro juu n’ihu ya. Habakuk 2:20.

Amaokwu nke abuo nke Habakkuk isi nke abuo na-akowa nkuda mmuo mbu nke Eprel 19, 1844, isi ahụ wee kwusi n’amaokwu nke iri abuo, nke na-egosi nke oma Oktoba 22, 1844 mgbe Onyenwe anyi biara na mberede n’ulo nsọ Ya.

Obibia Anochi n’ubochi Oktoba 22, 1844 (ahiri n’elu ahiri)

“Ọbịbịa nke Kraịst dị ka Onye Nnukwu Nchụàjà anyị n’ebe kachasi nso, maka ime ka ebe nso dị ọcha, nke e mere ka a hụ na Daniel 8:14; ọbịbịa nke Nwa nke mmadụ n’ihu Onye Ochie nke Ụbọchị, dika e si gosi ya na Daniel 7:13; na ọbịbịa nke Onyenwe anyị n’ulọ nso Ya, nke Malakajị buru amụma banyere ya, bu nkowa nke otu ihe omume ahụ; a na-anọchikwakwa nke a anya site n’ọbịbịa nke nwoke na-alụ nwaanyị n’oriri alụmdi na nwunye, dika Kraịst kowara ya n’ilu nke umu agboghọ iri ahụ, nke Matthew 25.” The Great Controversy, 426.

Amaokwu nke atọ na nke anọ na-akowaputa klas abuo ahụ a na-emeputa n’ime usoro ule nke amaokwu nke abuo ruo n’amaokwu nke iri abuo, ya bu, usoro ule ahụ sitere n’April 19, 1844 ruo n’October 22, 1844. Amaokwu nke anọ ruo n’amaokwu nke iri na itoolu na-agwa ike ndi popu okwu, ma e wezuga amaokwu nke iri na anọ nke na-ekwu banyere akuko ihe mere eme nke na-esote odida nke mmuo ozi nke Mkpughe isi nke iri na asato na 9/11.

N’ihi na a ga-eme ka uwa juputa n’amamighe nke ebube nke Onyenwe anyi, dika mmiri si ekpuchi oke osimiri. Habakkuk 2:14.

N’usoro nnwale nke mmuo-ozu nke abuo n’akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, e meputara udi abuo nke ndi na-efe ofufe, ma emesia e gosiputa ha n’oge nsogbu ahụ nke Oktoba 22, 1844. Agwa ndi ajo omume ahụ n’akwukwo amaokwu ahụ bu agwa nke ochichi papal, ma n’oge nnwale ahụ ndi Millerite kwesiri ntukwasị obi biara ikwusa, n’ime nkwekorita na ozi nke mmuo-ozu nke abuo, na uka Protestant aghowo umu nwanji Rome n’ihi iju ha juru ozi Millerite ahụ. Esemokwu ahụ nke mepere emepe n’etiti mmalite ya n’Eprel 19 na njedebere ya na Oktoba 22 bu ebe e ji ama agwa, ma o bu di ka onye na-anu mmanya Babilon n’ime nganga di ka Belshaza, ma o bu di ka onye, dika Daniel n’ihu Belshaza, e guru dika onye ezi omume site n’okwukwe ya. Esemokwu ahụ bu ebe ihe nkiri ahụ na-emepe emepe nke na-eteta uwa ka o mata eziokwu ebighi ebi ndi jikotara na ozi nke mmuo-ozu nke atọ. A na-etinye ndabere nke onye mmanya megide onye e guru dika onye ezi omume n’ime usoro esemokwu ahụ nke isi okwu ya bu otu e si mee ka uwa nwee ihe banyere okwu ndi ahụ, “N’ihi na uwa ga-ekpuchi n’amamihe nke ebube nke Jehova, dika mmiri si kpuchie oké osimiri.” Ihe ahụ malitere na 9/11.

N’ogwugwu akuko ihe mere eme nke e gosiputara na Habakkuk isi nke abuo, Onyenwe anyi biara na mberede n’ulo nso Ya n’ubochi Oktoba 22, 1844. O mere nke a n’ime mmezu amuma ahụ nke O gosiputara dika Palmoni n’amaokwu nke iri na anọ nke Daniel asato.

Palmoni

N’ubochi nke iri nke onwa nke asaa n’akalenda Akwukwo Nso, nke n’afọ 1844 dakwasiri n’ubochi nke iri abuo na abuo nke onwa nke iri, Habakkuk 2:20 mezuru, a pukwara ihu onuogu ihe nnochianya “220” n’ime ‘isiakwukwo na amaokwu’ nke na-akowa mgbanwe oge-nlekota n’oru Kraịst n’ebe nso nke eluigwe. Otu njirimara amuma nke ndi otu nari puku na iri anọ na anọ bu na ha bu ndi ahụ na-eso Nwa Aturu ebe o bu na-aga. Iso Kraịst putara iso Ya n’Okwu Ya.

N’Okwu Ya, onuogugu “220” na-anochi anya, n’uzo ihe nnochianya, njikota nke ibu Chukwu na ibu mmadu, ma oru ahụ Kraịst malitere n’ubochi ahụ n’onwe ya bu oru nke ijikota ibu Chukwu Ya na ibu mmadu. N’afọ 1844, n’ubochi nke iri abuo na abuo nke onwa nke iri, ma o bu n’uzo ihe

nnochi anya, iri abuo na abuo ugboro iri ha "220" (22 X 10 = 220), ma o bu i nwere ike ikwu, n'ubochi ahụ n'onwe ya nke n'uzo ihe nnochi anya ha "220," Habakok "2:20" mezuru mgbe Kraist si n'Ebe Nso kwaga n'Ebe Kachasi Nso iji malite ikpe nyocha.

Palmoni, Onuogu Ebube, di n'ime "ajuju na aziza" nke bu ogidi etiti nke Adventism, ma otutu n'ime ndi Adventist amaghị eziokwu ahụ nke oma.

"Akwukwo Nso nke, karia nke o bua ozo, bu ma ntala ma ogidi etiti nke okwukwe Obibia ahụ bu nkwputa a, 'Ruo puku ubochi abuo na nari ato; mgbe ahụ ka a ga-eme ka ebe nso ahụ di ocha.' [Daniel 8:14.]" The Great Controversy, 409.

Daniel isi nke asato, amaokwu nke iri na ato na nke iri na ano, na-anochi anya ajuju di n'amaokwu nke iri na ato nke aziza ya sochiri n'amaokwu nke iri na ano. A sughariri okwu Hibru ahụ, Palmoni, di ka "onye nso ahụ puru iche" n'amaokwu nke iri na ato, aha ahụ puru iche nke Kraist putakwara Onye Onuogu Di Itunanya ma o bu Onye Na-aguputa Ihe Nzuzo.

Mgbe Ellen White kwara na amaokwu nke iri na ano bu ogidi etiti na ntala nke Adventizim, o na-etinye nkwasị ike nke Chineke n'elu ajuju na aziza nke amaokwu abuo a, nke na-achọ ka Kraist, dika Onye-ogugu-onuogu Di Itunanya, buru isi ebe a ga-elekwasị anya. Nwanyị White ugboro ugboro kwusiri ike mkpa o di ile Kraist anya dika eziokwu etiti nke akuku Akwukwo Nso o bua, ma n'amaokwu nke iri na ato na nke iri na ano e nwere ngosiputa kpomkwem nke Kraist—"onye nso ahụ puru iche,"—onye bu Palmoni.

Mgbe Adventism juru "oge asaa" nke Levitikos iri abuo na isii n'afọ 1863, ha mechiri anya ha n'ebe Palmoni no, n'ihia na ihe owuwu amuma nke ajuju na aziza ahụ dabeere n'elu mmekorita di n'etiti "oge asaa" nke Mosis na "ubochi puku abuo na nari ato" nke Daniel. "Oge asaa" nke Mosis, ma o bu afọ puku abuo na nari ise na iri abuo, na "uhuruchi na ututu puku abuo na nari ato" nke Daniel, ma o bu afọ puku abuo na nari ato, mmekorita amuma ha ka e guzobere site n'oge, nke a na-anochi anya ya site n'onuogugu, Ma Onuogu Ebube ahụ no kpomkwem n'etiti ajuju na aziza ahụ nke bu ogidi etiti nke Adventism. Ndi nwere ike ibu na ha agwo ihe odide Josephus nwere ike icheta arumuka ezi uche ya nke na-akowaputa ihe abuo puru iche Chineke kere. Otu bu asusu Hibru, nke ozokwa bu oge a puru itu, nke n'aka nke ya na-achọ mgbakọ na mwepu.

Amaokwu nke iri na ato na-aju, "Ruo ole ogologo oge?" Amaokwu ahụ anaghị aju, "mgbe ole," kama o na-aju, "ruo ole ogologo oge?" Ma ajuju ahụ o bu banyere ogologo oge (ruo ole ogologo oge?) ma o bu ma o bu banyere otu kpomkwem oge n'ime oge (mgbe ole?) di oke mkpa iji ghota nke oma. Aziza nke ajuju ahụ di n'amaokwu nke iri na ano bu ma ikowa otu kpomkwem oge, ma o bu otu ogologo oge, ma eleghi anya ha abuo; ma n'agbanyeghi ihe aziza ahụ puru ibu, a ghaghị itinye ya n'ime onodu nke ajuju di n'amaokwu nke iri na ato. Iji kewaa Okwu ahụ nke oma, ma o bu ikwu ya n'uzo ozo, iji ghota nke oma aziza amaokwu nke iri na ano, chorọ nghota ziri ezi banyere onodu ajuju ahụ. O bu "mgbe ole" ka o bu "mgbe ahụ?"

Ndi mmanya nke Efraim na-akuzi n'uzo na-edoghi anya na amaokwu nke iri na ano na-akowa otu oge kpomkwem, nke ha na-akowa dika Oktoba 22, 1844, ma mgbe ha na-eme nke a, o nwere ike ibu n'ezie na ha na-ezo aka n'akuku ahụ anyi ka kporo site na The Great Controversy, ma Okwu

Chineke anaghị agbanwe agbanwe ma ọ dighikwa ada ada. Ajuju nke “ruo ole mgbe” na-akowa ogologo oge, ọ bughị otu oge kpomkwem. Oktoba 22, 1844 malitere oge ikpe nnyocha, eziokwu ndi metutara ọrụ ahụ na-anochite anya ozi ọma ebighi ebi, ma ha di oke mkpa karịa naani ubochi nke ọ malitere.

Asusu Hibru ahụ doro anya, ma e sughariri otu ihe ọ putara ahụ kpomkwem n'ime King James Version. Ọ bughị naani na ukpuru asusu ahụ na-edobe ajuju ahụ n'ime nkowa oge doro anya, kama ajuju ahụ bu “ogologo oge ole” bukwa akara nke amuma Akwukwo Nso. A puru igosi site n'otutu ndi akaebe na ajuju ahụ bu “ogologo oge ole,” dika akara, na-anochi anya akuko ihe mere eme nke 9/11 ruo n'iwu Sunday. Anyi ga-ebu uzọ tlee akara ahụ bu “ogologo oge ole” tupu anyi alaghachi na Palmoni na Joel.

Ruo Olee Ogologo A? Aisaja Isi nke Isii N'afọ eze Uzaja nwuru, ahuru m Onyenwe anyi ka Ọ nọ ọdu n'ocheeze, nke di elu ma e bulie ya elu; uwe mwuda Ya juputakwa n'ulo nso ahụ. N'elu Ya ka serafim di; nke ọ bu la n'ime ha nwere nku isii: ọ jiri abuo kpuchie ihu ya, jiri abuo kpuchie ukwu ya, jiri abukwa fefe. Ha wee kpokuo ibe ha, si: Nso, nso, nso ka Jehova nke usuu nile bu; uwa dum juputara n'ebube Ya. Mkporo ukwu onu uzọ ama jijiji n'olu onye kporo oku ahụ, ulo ahụ wee juputa n'anwuru oku. Mgbe ahụ ka m siri: Ahuhu diri m! n'ih na alaala m n'iyi; n'ih na abụ m nwoke nke egbugbere onu ya na-adighi ocha, ana m ebikwa n'etiti ndi egbugbere onu ha na-adighi ocha: n'ih na anya m ahwo Eze ahụ, Jehova nke usuu nile. Mgbe ahụ otu n'ime serafim feere m, o jide oku na-enwu enwu n'aka ya, nke o were mkpisi nwetara n'elu ebe ichuàjà: o wee metu ya n'onu m, si: Lee, nke a emetwo egbugbere onu gi; ewepuwokwa ajo omume gi, emekwara ka mmehie gi di ocha. M wee nu olu Onyenwe anyi, si: Onye ka M ga-eziga, onye ga-agakwara Anyi? Mgbe ahụ ka m siri: Lee m; ziga m. Ọ siri: Gaa, gwa ndi a, Nurunu n'ezie, ma unu aghotaghi; hunu n'ezie, ma unu aghotala. Me ka obi ndi a maa abuba, meekwa ka nti ha di arọ, mechikwa anya ha; ka ha ghara iji anya ha hu, ma jiri nti ha nu, ma jiri obi ha ghotu, ma laghachi, e wee gwọ ha. Mgbe ahụ ka m siri, Onyenwe anyi, ruo olee mgbe? O wee zaa, Ruo mgbe obodo ndi ahụ ga-abu mkpomkpọ ebe n'enweghi onye bi n'ime ha, ulo ndi ahụ n'enweghi mmadu, ala ahukwa burukwa ihe togboro n'efu kpamkpam, Jehova emekwa ka ndi mmadu laa n'ebe di anya, ma igbahapu di ukwu di n'etiti ala ahụ. Ma otu uzọ n'uzọ iri ka ga-anogide n'ime ya, ọ ga-alaghachi ozo, a ga-erikwa ya: di ka osisi tebinth na dika osisi oak, nke na-ahapwo ogwe ya mgbe a chupuru akwukwo ya: otu a ka mkpuru nso ahụ ga-abu ogwe ya.

N'Aizaya isi nke isii amaokwu nke ato, ndi mmuo ozi na-ekwuputa na uwa juputara n'ebube Chineke.

Otu kpokuru ibe ya, si, Nso, nsọ, nsọ, ka Onyenwe anyi nke usuu ndi agha bu: uwa nile ejuputawo n'ebube Ya. Aizaya 6:3.

Nwanyị White jikotara nridata nke mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato na ndi mmuo ozi nke amaokwu nke ato.

“Ka ha [ndi mmuo ozi] na-ahu odinihu, mgbe ebube Ya ga-ejuputa uwa nile, a na-eme ka abu mmeri nke otuto gbagharja site n'aka otu ruo n'aka nke ozọ n'egwu olu di uto, ‘Nsọ, nsọ, nsọ, ka Onyenwe ndi agha di.’” Review and Herald, December 22, 1896.

Aizaja no na 9/11, o juru, “Ruo ole mgbe” ka o ga-anogide na-ewetara ndi Laodisia ozi nke 9/11, bu ndi na-achoghi ihu ma o bu inu. A gwara ya na o ghaghi idigide ruo mgbe a ga-agbajisia obodo ndi ahụ; mbibi nke obodo ndi ahụ, nke na-amalite n'iwu Uka, mgbe ndapu n'ezi ofufe nke mba na-esochi mmebi mba.

Mgbe ahụ, asiri m, Onyenwe m, ruo ole mgbe? O zara, Ruo mgbe obodo di iche iche ga-abu ihe togboro n'efu, na-enweghi onye bi n'ime ha, na ulo di iche iche ga-adikwa na-enweghi mmadu, ala ahụ kwa ga-abukwa ihe togboro n'efu kpamkam, Onyenwe anyi ewepukwa mmadu n'ebe di anya, ma n'etiti ala ahụ e nwee nnukwu ihapu ya n'efu. Ma otu uzọ n'ime iri ka ga-adikwa n'ime ya, o ga-alaghachikwa, a ga-cripiakwa ya: di ka osisi teil, na dika osisi ok, nke ihe di n'ime ha ka na-adigide mgbe ha tufuru akwukwo ha: otu a ka mkpuru nsọ ahụ ga-abu ihe diri ya n'ime ya. Aisaja 6:11–13.

N'oge 9/11, mgbe e mere ka uwa maa oku site n'ebube Chineke, e tere Aizaya mmanu ka o weta ozi mmiri ozuzo ikpeazu, o wee juo, “ruo ole mgbe” ka o ga-achọ iweta ozi nke 9/11 n'ihu ndi obi ha buru abuba? Aizaya ya bu “ruo mgbe” iwu Sode ga-abia, mgbe a ga-enwe “oke ihapu n'etiti ala ahụ.” O bu Adventizim Laodisia ka o na-aruzu “oke ihapu” ahụ, nke Aizaya, n'isi nke iri abuo na abuo, na-anochi anya dika Shebna.

Lee, Onyenwe anyi ga-eburu gi puo n'ogboga di ike, o ga-emekwa ka e kpuchie gi n'ezie. N'ezie, o ga-atughari gi ike ike ma tuba gi dika bol n'ala sara mbara: n'ebe ahụ ka i ga-anwu, n'ebe ahukwa ka ugbo inyinya nke ebube gi ga-abu ihere nke ulo nke nna gi ukwu. Aga m achupu gi n'onodu gi, o ga-adokpurukwa gi ala site n'okwa gi. Aisaja 22:17–19.

Ndi Adventist nke Laodisia ga-ahapu eziokwu ahụ n'oge iwu ubochi Sode, a ga-esi otu ahụ “kpatuo ha n'ala,” dika e gosiri na Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri anọ na otu.

O ga-abanyekwa n'ala ahụ di ebube, a ga-emekwa ka otutu mba daa: ma ndi a ga-agbanahu n'aka ya, obuna Edom, na Moab, na ndi isi nke umu Amon. Daniel 11:41.

Mgbe Aizaya juru, “rue mgbe ole,” a gwara ya ka o nyefee ozi ahụ nye Adventizim ruo kpomkwem n'iwu Sode, mgbe a ga-“akwatugharia” “otutu” ahụ nke Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri anọ na otu, mgbe ha ga-ahapu Sabbath na Chineke. A ga-asoputa ha mgbe ahụ n'onu Onyenwe anyi, dika e siri gosi ya n'akwukwo Mkpughe, ebe akwukwo niile nke Akwukwo

Nsọ na-ezukọta ma na-ejedebe, nakwa ebe Aizaya iri abụọ na abụọ na-egosi Shebna ka a na-atụfu ya “n’ike” “dị ka bọl n’ala buru ibu,” dika a na-“ewepụ” ha “n’ebe dị anya.”

N’oge ahụ, fọdurunụ ahụ, nke a na-anọchi anya dị ka “otu n’ime iri” (nke bụ otù ụzọ n’ụzọ iri), “ga-alaghachi”; ndị a ka e jiri ha tūnyere osisi ndị nwere “mkpuru” nke na-anogide mgbe akwukwo ha dapuru. “Akwukwo” na-anọchi anya nkwputa okwukwe n’ihe nnọchianya amuma. Mgbe Adventism rutere n’iwu Uka ma nabata ubochi mbu nke izu n’onodu ubochi izu ike Chineke, ha ga-atufuo akwukwo ha nke “nkwputa okwukwe” ma ghara ikwuzi ozọ na ha na-akwado ubochi izu ike Chineke nke ubochi nke asaa.

“Ibu onu e tinyere n’osisi fig ahụ bu ilu e ji omume gosiputa. Osis ahụ nke na-amighi mkpuru, nke ji akwukwo ya juputara n’ikpo isi n’ihu Kraist n’onwe ya, bu ihe nnochianya nke mba ndi Juu. Onye Nzoputa ahụ choro ime ka ihe kpatara na ijide n’aka nke mbibi Izrel doo ndi na-eso ụzọ Ya anya. N’ihi nke a, O nyere osisi ahụ agwa ime mmuo, ma mee ka o buru onye na-akowa eziokwu nke Chineke. Ndi Juu guzoro iche n’etiti mba niile ozọ, na-ekwuputa nrubeisi ha nye Chineke. O meela ka ha buru ndi O kwadoro puru iche, ha wee kwuo na ha nwere ezi omume karja mmadu niile ozọ. Ma ihu uwa n’anya na anyaukwu uru mebiriri ha. Ha na-anya isi maka omuma ha, ma ha amaghi ihe Chineke choro, ha juputakwara n’ihu abuo. Di ka osisi ahụ na-amighi mkpuru, ha gbasara alaka ha nke ikpo isi elu, ndi mara mma n’ile anya ma na-adoro adoro n’anya, ma ha amitaghi “ihe o bula ma e wezuga akwukwo.” Okpukpe ndi Juu, ya na ulo nsọ ya di ebube, ebe ichuaja ya ndi di nsọ, ndi nchuaja ya yi okpu ukwu, na emume ya ndi na-akpali akpali, n’ezie mara mma n’ile anya n’ezi, ma idi umeala n’obi, ihunanya, na obioma adighi ya.”

“Osis niile di n’ubi mkpuru fig enweghi mkpuru; ma osisi ndi na-enweghi epuputa akpalighi atumanya o bula, ha emekwaghi ka e nwee mmechuihu. Site n’osisi ndi a ka e ji nochite anya ndi mba ozọ. Ha enweghi nsopuru Chineke dika ndi Juu enweghikwa ya; ma ha ekwughu na ha na-ejere Chineke ozi. Ha emeghi mpako n’ikpo onwe ha ezi omume. Ha kpuru isi banyere oru na uzọ di iche iche nke Chineke. N’ebe ha no, oge mkpuru fig erubeghi. Ha ka no na-echere ubochi nke ga-ewetara ha ihè na olileanya. Ndi Juu, ndi natara ngozi ka ukwu sitere n’aka Chineke, ka e mere ka ha zaa ajuju maka iji onyinye ndi a eme ihe n’uzọ ojoo. Ihe ugwu ndi ha ji anya isi bu naani ihe mere ikpe omuma ha ji baa uba.” The Desire of Ages. 582, 583.

N’iwu Sode, nkwputa nke Adventizim Laodisia na ha bu ndi ogbugba ndu Chineke agwula, ebe ha na-anabata akara nke ogbugba ndu onwu ma na-aju akara-mmechi nke ogbugba ndu ndu. Mgbe ahụ, ha tufuru akwukwo ndu nke nkwputa ha, ma ihe a na-eme ka a hu bu ndi fodorunu nke Aizaya nochiri anya ha, ndi “laghachiri” n’uzọ ochie na 9/11, bu ndi e mechara wedata n’aja mgbe ha (Aizaya) ghotara ahumahu ya emebiwo, ma e mesia sachapu ya site n’okuko si n’elu ebe ichuaja. Nwanaanyi White na-eme ka anyi mara na okuko si n’ebe ichuaja nochiri anya nsachapu, ma nsachapu bu nani ihe a na-aruzu mgbe okuko ahụ meturu egbugbere onu Aizaya.

“Oku ndu ahụ bu ihe nnochianya nke ime ka mmadu di ocha. O buru na o metu egbugbere onu aka, okwu o bula na-adighi ocha agaghi esi na ha puta. Oku ndu ahụ na-anochikwakwa ike di ire nke mgbalị ndi ohu nke Onyenwe anyi.” Review and Herald, October 16, 1888.

“Ọkụ unyi” ahụ sitere n’ebe ichuàjà nke a na-atụba n’ụwa n’ụbọchị ikpeazu bụ ọkụ unyi ndị ahụ a tūbara n’ụwa mgbe a meghere akara nke asaa na nke ikpeazu n’amaokwu ise mbụ nke Mkpughe isi nke asatọ. A na-eme ka Aịsaja, ya mere kwa otu narị puku iri anọ na anọ ahụ, dị ọcha site n’ọkụ unyi ahụ imetụ egbugbere ọnụ ha aka, ma “ọkụ unyi” ahụ bụ ozi. Ọ na-emetụ egbugbere ọnụ ha aka mgbe ha napụtara akwụkwọ ahụ n’aka mmụọ ozi ahụ wee rie ya.

Doo ha nsọ site n’eziokwu gị: okwu gị bụ eziokwu. Jọn 17:17.

Ndị ahụ “na-alaghachi” wee buru ndị fọdurunụ (ndị ntakiri fọdurụ) ka a na-anọchi anya dị ka osisi oak na osisi teal, ma dika Kraist “tinyere àgwà omume n’osisi ahụ, mee ya onye na-akowa eziokwu nke Chineke,” otu a kwa osisi nke Aizaya nwere “àgwà omume” ahụ n’ime ha dika e si anọchi anya ya site na “ihe dị n’ime ya.” Ihe dị n’ime ya na-anogide n’ime osisi ndị ahụ, ọbuna mgbe a tufuru ndị bụ naanị akwụkwọ nke nkwuputa okwukwe. “Mkpuru nsọ” ahụ bụ “ihe dị n’ime ya,” Kraist kwa bụ “mkpuru nsọ” nke amuma. Osisi ndị ahụ a na-anọchi anya dika ndị fọdurunụ, nakwa site n’aka Aizaya n’onwe ya n’isi nke isii, na-anọchi anya mmadu, ya mere ha na-anọchi anya mmadu n’ozuzu; “mkpuru nsọ” ahụ kwa na-anọchi anya idị chi. Ya mere, Aizaya isi nke isii na-akowaputa ime ka Adventism di ọcha site na 9/11 ruo n’iwu ụbọchị Uka, nkowa niile Aizaya na-agbakwunye n’akukọ amuma ahụ kwa ka a na-anọchi anya ha site n’ajuju ya nke “ruo ole mgbe.” Nye Aizaya, aziza nke “ruo ole mgbe” sitere na 9/11 ruo n’iwu ụbọchị Uka.

Ogologo Oge? 1840–1844

Ọgọst 11, 1840 bụ ihe nnọchianya nke 9/11, ma site n’akukọ ihe mere eme amuma nke Ọgọst 11, 1840 ruo Ọktoba 22, 1844, agha Ugwu Kamel n’etiti Elaija na ndị amuma Jezebel mere. N’ikpeazu, e gosiri na ndị amuma Bel bụ ndị amuma ugha, Elaija wee gbuo ha; ma n’isi mmalite nke ọgụ ahụ, Elaija juru ajuju a, “ruo ole mgbe” ka unu ga-anọ na-atughari uche n’etiti echiche abuo.

Elaija wee biakwute ndị mmadu niile, si, Ruo ole mgbe ka unu ga-anọ na-ama jijiji n’etiti echiche abuo? Ọ buru na Onyenwe anyi bu Chineke, soro Ya; ma ọ buru na ọ bu Bel, soro ya. Ma ndị mmadu azaghi ya ọbuna otu okwu. Mgbe ahụ, Elaija gwara ndị mmadu, Mu onwe m, ọ bu naanị m fọdurụ dika onye amuma nke Onyenwe anyi; ma ndị amuma Bel di narị anọ na iri ise. I Ndị Eze 18:21, 22.

Elaija nọ n’onwa Ọgọst 11, 1840; na-aju ogbo ahụ ma ozi Millerite ahụ ọ bụ eziokwu ka ọ bu ugha? Ọ bụ ozi ọzọ nye Laodisia, di ka Aizaya isii dikwa.

“A duru puku kwuru puku ka e duuru ka ha nabata eziokwu nke William Miller kwusara, e wee kpelite ndi odibo Chineke n’ime mmuo na ike nke Ilaija ka ha kposaa ozi ahụ. Di ka Jon, onye bu uzọ Jizos, ndi niile kwusara ozi a di nsọ chere onwe ha ka a manyere ha itinye anyuikwe n’akuku mgborogwu osisi ahụ, ma kpoọ umu mmadu ka ha miputa mkpuru kwesiri ekwesị maka ncheghari. E mere ka àmà ha buru nke ga-akpalite ma metuta uka di iche iche n’ike, ma gosiputa ezi agwa ha. Ma mgbe a kposara ido aka ná ntị ahụ di nsọ ka a gbaụ n’onuma nke ga-abia, otutu n’ime ndi jikotara onwe ha na uka nataara ozi mgbake ahụ; ha huru azulihachi ha, ma jiri anya mmiri ilu nke ncheghari na oke ahuhu miri emi nke mkpuru obi, wedara onwe ha ala n’ihu Chineke. Ma dika Mmuo nke Chineke dakwasiri ha, ha nyere aka ime ka mkpu

ahụ daa ụda, ‘Tụọny Chineke egwu, nyekwanụ Ya otuto; n’ihi na oge ikpe Ya abịawo.’” Early Writings, 233.

N’akukọ nnwale nke 1840 ruo 1844, ndị Protestant juru ozi Elaija ghorọ umu nwanji Rom ma nyefee uwe-mkpọ nke Protestantism n’aka Adventism nke Millerite. Site n’aka Aisaja na Elaija, anyi nwere ndi amà abuo na-agba akaebe na ajuju a bu, “olee ogologo oge,” bu akara nke akuko ihe mere eme nke malitere na 9/11 ma kwusi na iwu Sunday. N’akukọ ihe mere eme nke Millerite, Ogoost 11, 1840 kwekorọ na 9/11, ma Oktoba 22, 1844 kwekorọ na iwu Sunday. Mgbe oku sitere n’elugwe rịdata ma kpoo aja Elaija oku, nkume iri na abuo ahụ niile ji aja ahụ nwuo ihè, si otu a kaa otu nari na iri anọ na anọ puku ahụ di ka okoloto e gosiputara dika nkume ndi nwuo ihè. E mesia, Elaija gburu ndi amuma ugha ahụ, dika United States, onye amuma ugha ahụ, a na-egbu ya dika alaeze nke isii n’oge iwu Sunday.

Aizaya isi nke isii na-emesi usoro nnwale, nsachapu na ime ka ndi nke Chineke di ocha n’etiti ndi Chineke ike, site na 9/11 ruo n’iwu Uka. Iaija na-ekwu okwu banyere agwa Laodisia nke ndi Chineke, ma o na-enyeka akaebe iji mata odiche di n’etiti onye amuma eziokwu na onye amuma ugha, ya bukwa ozi eziokwu ma o bu ozi ugha. N’ihi ya, malite n’August 11, 1840 ma kwusi na October 22, 1844, e wetara nnwale amuma n’ahụ ndi Protestant nke oge Sardis, ma dika oku ahụ di n’Ugwu Kamel si meputa nkewa n’ime igwe abuo, otu a ka e gosiputara igwe abuo n’afọ 1844. Otu igwe n’ime usoro nnwale ahụ bu ndi ga-abu ndi “burubu” ndi ogbugba ndu, ebe igwe nke ozo bu Adventizim Millerite nke Chineke ga-abanye n’ogbugba ndu na ya na October 22, 1844. Oge nnwale na nkewa ahụ bu akuko ubi vain, ebe e gosiri Adventizim Millerite ibu onye amuma eziokwu n’otu ebe ahụ Sardinian Protestantism bidoro imezu oru ya dika Protestantism nke dapuru n’ezi okwukwe. Dika e kpughere ndi amuma Beal dika ndi ugha, otu a kwa ka e kpughere ndi bubu ndi ogbugba ndu ahụ, ma ndi Millerite wee mata ha dika ada Rom. Akuko Ugwu Kamel, tinyere mmezu nke akuko ihe mere eme ahụ n’oge ndi Millerite, na-enye akaebe nke abuo nye nke Aizaya isi nke isii na ajuju ahụ, “ruo ole mgbe,” bu akara nke oge ahụ site na 9/11 ruo n’iwu Uka.

“Onyenweanyi Chineke nke Abraham, Aizik, na nke Izrel,’ ka onye-amuma ahụ na-ario, ‘mee ka a mara taa na Gi onwe Gi bu Chineke n’Izrel, na na m bu ohu Gi, na na emewo m ihe ndi a nile n’okwu Gi. Nuru m, O Onyenweanyi, nuru m, ka ndi a wee mara na Gi onwe Gi bu Onyenweanyi Chineke, na na I meghariri obi ha azu ozo.’”

“Nno juu, nke idinsọ ya na-ebute ibu arọ, dakwasiri mmadu niile. Uochukwu Beal na-ama jijiji n’egwu. N’ima mmehie ha nke oma, ha na-atu anya ntaramahuhu ga-abia ngwa ngwa.”

“Ozugbo ekpere Iaija gwuchara, ire oku, di ka amuma ihè oku na-enwu gbaa nke amuma eluigwe, si n’elugwe rịdata n’elu ebe-ichu-aja e wuru elu, rie aja ahụ, rapia mmiri di n’owa ahụ, ma rie obuna nkume nke ebe-ichu-aja ahụ. Nchaputa nke oku ahụ na-eme ka uguwu ahụ gbaa ihè ma na-eme ka igwe mmadu ahụ ghara ihu nke oma n’anya. N’ndagwurugwu ndi di n’okpuru, ebe otutu na-ele n’anya na nchekasi na-atu anya mmeghari nke ndi no n’elu, a na-ahụ n’uzo doro anya nridata nke oku ahụ, ha niile wee ju anya n’ihi ihe ahụ ha huru. O di ka ogidi oku ahụ nke n’Oké Osimiri Uhie kewapuru umu Izrel n’aka usuu ndi Ijpt.”

“Ndị nọ n’elu ugwu ahụ na-ada n’ala n’itụ egwu n’ihu Chineke a na-ahughị anya. Ha enweghị obi ike inogide na-ele oku ahụ si n’eluwigwe bịa anya. Ha na-atụ egwu na ha onwe ha ga-agwucha n’oku; ma, ebe e kpebisiri ha ikpe n’ime obi ha banyere orụ ha inakwere Chineke Ilaija dị ka Chineke nke nna nna ha, Onye ha ji nrubeisi, ha na-etiku onụ onụ dị ka otu olu, si, ‘Onyenwe anyị, Ya bụ Chineke; Onyenwe anyị, Ya bụ Chineke.’ Site n’idị doo anya na-akpali akpali, mkpu ahụ na-ada ụda n’elu ugwu ahụ ma na-ekwughachi n’ugwu dị larịi dị n’okpuru. N’ikpeazu, a kpọtetala Izrel, aghotaghikwa ya ozo site n’aghuho, o chegharjala. N’ikpeazu, ndi ahụ na-ahụ otú ha siri mebie nsopuru Chineke nke ukwu. A na-ekpughe nke oma agwa ofufe Beal, n’ichekorita ya na ozi ezi uche di na ya nke ezi Chineke na-achọ. Ndi ahụ na-amata ikpe ziri ezi na ebere Chineke n’ikwusi igirigi na mmiri ozuzo ruo mgbe e mere ka ha kwuputa aha Ya. Ugwu a, ha di njikere ikweta na Chineke Ilaija di elu karia arusi o bula.” Prophets and Kings, 153.

Ruo Olee Oge? Mosis

Oge mbu e juru ajuju ihe atụ ahụ, “ruo ole mgbe,” n’Okwu amuma ahụ, bu n’ihe otiti nke asato e wedara ndi Ijpt n’oge Mosis. Ihe otiti nke asato ahụ bu “igurube” (akara nke Alakuba) nke “ifufe owuwa anyanwu” (akara nke Alakuba) wetara.

Mosis na Eron biakwutere Fero, si ya, Otu a ka Onyenwe anyi, Chineke nke ndi Hibru, kwuru: Ruo ole mgbe ka i ga-aju idi umeala n’obi n’ihu m? Hapu ndi m ka ha laa, ka ha fee m. Ma o bughị ya, o buru na i ju ihapu ndi m ka ha laa, lee, echi ka m ga-eme ka igurube bia n’oke ala gi: Ha ga-ekpuchikwa ihu uwa, nke mere na a gaghị enwe ike ihu ala ahụ: ha ga-eripiakwa ihe foduru nke gbapuru, nke fodururi unu site n’akuku aku mmiri igwe, ha ga-erikwa osisi niile nke na-etoputara unu n’ubi: Ha ga-ejukwa ulo gi nile, na ulo ndi ohu gi nile, na ulo ndi Ijpt niile; nke nna gi ha, maobu nna nna gi ha, ahubeghi kemgbe ubochi ha no n’elu uwa ruo taa. O wee tugharia, si n’ebe Fero no puo.

Ndi ohu Fero wee si ya, Ruo ole mgbe ka nwoke a ga-abu onya nye anyi? Hapu umu nwoke ahụ ka ha gaa, ka ha fee Jehova Chineke ha ofufe; o bu na i ka amaghi na Ezikipt ebibiwo?

A kpoghachikwara Mosis na Eron n’ihu Fero ozo; o siri ha, Jeenu, fee Onyenwe anyi bu Chineke unu; ma onye bu ndi ga-aga?

Mosis wee si, Anyi ga-eji ndi ntakiri anyi na ndi okenye anyi jee, na umu anyi ndi ikom na umu anyi ndi inyom; anyi ga-eji aturu anyi na igwe ehi anyi jee; n’ihi na anyi aghaghi ime emume nye Onyenwe anyi.

O si ha, Ka Onyenwe anyi dinyere unu otu ahụ m ga-esi hapu unu ka unu laa, unu na umuntakiri unu: lezienu ya anya; n’ihi na ihe ojojo di n’ihu unu. O gaghị adi otu ahụ: gaanu ugbu a, unu ndi bu ndi ikom, jeere Onyenwe anyi ozi; n’ihi na o bu nke ahụ ka unu rioro. A chupurukwa ha n’ihu Fero.

Jehova we si Moses, Setipu aka gi n’elu ala Ijpt n’ihi igurube, ka ha rigoro n’elu ala Ijpt, rie ahija niile nke ala ahụ, obuna ihe niile aku-mkpuru-ice hapuru. Moses wee setipu mkpara ya n’elu ala Ijpt; Jehova wee mee ka ifufe owuwa-anyanwu fee n’elu ala ahụ ubochi ahụ dum na abali ahụ dum; ma mgbe o boru ututu, ifufe owuwa-anyanwu ahụ wetara igurube ahụ. Igurube

ahụ wee rìgoro n'elu ala Ijìpt niile, dakwasìkwa n'ókèala Ijìpt niile: ha dì oke njo; tupu ha, o dìbeghì igurube dika ha, òbunadì mgbe ha gasìrì, o gaghì adìkwa otu dì ka ha. N'ìhi na ha kpuchiri ihu ùwa nile, nke mere na ala ahụ gbara òchìchìrì; ha wee rie ahìhìja niile nke ala ahụ, na mkpuru niile nke osisi ndì ahụ nke akú-mkpuru-ice hapuru: o dighìkwa ihe òbùla na-acha akwukwo ndù fòdurù n'osisi nile, ma o bù n'ahìhìja nke ubi, n'ala Ijìpt niile.

Mgbe ahụ, Fero kporo Mozis na Eron n'uzo ngwa ngwa; o wee si, Emehieworom megide Onyenwe anyi Chineke unu, na megide unu. Ugbo a kwa, biko, gbagharanu m mmehie m naani otu ugboro a, ma rìo Onyenwe anyi Chineke unu ka O wepu n'ebe m no onwu a naani ya. O putara n'ihu Fero, wee rìo Onyenwe anyi. Onyenwe anyi wee mee ka ifufe odida anyanwu dì ike nke ukwu fee, nke wepuru ukpara ndì ahụ, tuba ha n'Oké Osimiri Uhie; o dighì otu ukpara fòdurù n'ókèala Ijìpt niile. Opupu 10:3–19.

Mbù “Onyenwe anyi Chineke nke ndì Hibru” juru si, “Ruo ole mgbe ka i ga-aju iweda onwe gi ala n'ihu m?” ma emesja ndì ohu Fero jukwara Fero ozo si, “Ruo ole mgbe ka nwoke a ga-abu onya nye anyi?” A juru ajuru ahù n'oge ihe otiti nke asato, nke kwekorò na 9/11 n'ìhi otutu ihe. Ihe otiti nke iri bù igbu umu mbu amuru, nke kwekorò na obe ma sochiri ya nkuda mmuo n'akuku Oké Osimiri Uhie, nke mkpughe nsò na-eme ka o kwekorò na nkuda mmuo nke ndì na-eso uzo Jisos n'obe, nke kwa kwekorò na nnukwu nkuda mmuo nke ndì Miller n'afò 1844. Ndì àmà ato ahù niile na-adako na iwu Sònde. Ihe otiti nke iri bù iwu Sònde, ma ihe otiti abuo tupu ya, ihe otiti nke asato wetara “igurube” n'elu “ifufe owuwa anyanwu.” “Igurube” ahù juputara n'ùwa nile, dika Islam na-ama jijiji n'ùwa nile taa ebe o gbasasiri ochichiri ya site n'ikwaga mmadu n'amanye. Aha Latin nke “igurube ozara” bù “locusta migratoria,” nke na-anochite anya mgbasa nke Islam site n'ikwaga mmadu, nke a na-anochi anya ya n'ùwa eke dika mbilighari.

Ihe otiti nke itoolu bù ochichiri a puru inu n'ahu.

Jehova wee si Mozis, Setipu aka gi elu n'ebe eluigwe di, ka ochichiri diri n'ala Ijìpt, obuna ochichiri a puru imetu aka. Mozis wee setipu aka ya n'ebe eluigwe di; ochichiri gbara okpurukpu wee di n'ala Ijìpt niile ubochi ato: Ha ahughì ibe ha, onye obula esighikwa n'ebe o no bilie ubochi ato: ma umu Izrel niile nwere ihè n'ebe obibi ha. Opupu 10:21–23.

N'ìhe nnochianya amuma nke “ruo ole mgbe” nke Ugwu Kamel na Ilajja nochiri anya ya, e gosiputara odiche mgbe oku sitere n'eluigwe rìdata. Chineke nke Ilajja mere ihe Bel na-apughì ime. N'akuko ihe mere eme nke ndì Millerite, e mere odiche ahù n'etiti Protestantizim Sardis dara ada na Adventizim Millerite. N'aka Mozis, odiche ahù bù ochichiri ma o bù ihè. E nwere ihè n'ulo ndì Hibru. Aisaja na-agakwa n'ihu igwa anyi na ndì na-enweghì ihè n'ahiri Mozis, ndì ahù kwa bù ndì Ilajja bibiri, na ndì tufuru uwe mwuda nke Protestantizim n'oge Millerite, bù “ndì mmadu” nke “n'ezie na-anu, ma ha aghotaghì; ma n'ezie na-ahu” “ma ha aghotaghì.” Mgbe ahù e mere nkwaputa banyere ndì a nke na-asi, “Mee ka obi ndì mmadu a buru abuba, mee ka nti ha di aro, mechikwa anya ha; ka ha ghara iji anya ha hu, ma jiri nti ha nu, ma jiri obi ha ghotà, ma chigharia, ka e wee gwò ha.”

N'ibu onye di njikere iru oru ahù, ma ibu oru a nke ikwusara ndì na-agaghì ege nti wee ju ya anya, Aizaja “wee si,” “Onyenwe anyi, ruo ole mgbe?”

Ihe otiti atọ ikpeazu n'ime otiti iri nke Ijipt na-enye àmà banyere nzọkwụ atọ sitere na 9/11 ruo n'iwu ụbọchị Sọnde. N'ụbọchị Ogost 11, 1840, e nyere ozi nke mmụọ ozi mbụ ike, ma n'ụbọchị Eprel 19, 1844, mmụọ ozi nke abụọ bjarutere, e nyekwara ya ike na Nzuko Ụlọikwu Exeter n'ụbọchị Ogost 12–17, ma mmụọ ozi nke atọ bjarutere n'ụbọchị Oktoba 22, 1844. Mmụọ ozi nke atọ kwekorọ n'iwu ụbọchị Sọnde, ya mere ọ na-egosi usoro nke nzọkwụ atọ; n'ihu na ị gaghi enwe nke atọ ma ọ buru na e nweghi nke mbu na nke abuo.

“E nyere ozi nke mbu na nke abuo n'afọ 1843 na 1844, ma ugbu a anyi no n'okpuru nkwusa nke ozi nke atọ; ma a ka ga-ekwusa ozi atọ ahụ nile. O ka di nnoo mkpa ugbu a dika o dibu mgbe o bula gara aga ka a kpogharja ha nye ndi na-achọ eziokwu. Site n'ede na n'okwu anyi ga-eme ka nkwusa ahụ daa ụda, na-egosi usoro ha, na ngwa nke amuma ndi na-eduga anyi ruo n'ozi mmụọ ozi nke atọ. O nweghi ike idi ozi nke atọ ma ọ buru na nke mbu na nke abuo adighi. Ozi ndi a ka anyi ga-enye ụwa site n'akwukwo e biputara, na n'okwuchukwu, na-egosi n'ahiri akuko amuma ihe ndi dila na ihe ndi ga-abia.” Selected Messages, book 2, 104, 105.

E site n'ike mmụọ nsọ dozie ihe otiti nke iri nke Ijipt ka ọ kwekọọ na obe na ndakpo olileanya sochirinụ nke metutara ya. Ya mere, ihe otiti nke iri ahụ bu ozi nke atọ, nke, n'ihu mkpa amuma, ga-aburiri nke ozi nke mbu na nke abuo buru ya ụzọ. N'oge 9/11 Onyenwe anyi juru Fero, “ruo ole mgbe,” ma ozugbo nke ahụ gasiri, ndi ohu Fero jukwara, “ruo ole mgbe.” Mgbe Mozis nyefere Fero ajuju Chineke ahụ nke “ruo ole mgbe,” ma tupu ndi ohu ahụ ekwughachi Fero ajuju Mozis, Mozis na-akara ebe mgbanwe di ka, “o wee chigharia onwe ya, puo n'ebe Fero no.” Opuu 10:6.

9/11 bu ntughari amuma di mkpa, nke e gosiri n'udi ya mgbe Mozis wetara ihe otiti nke igurube, nke bjara site n'ifufe owuwa anyanwu.

“E nwere oge ufodu bu isi mgbanwe n'akuko ihe mere eme nke mba di iche iche na nke uka. N'ime nduzi nke Chineke, mgbe nsogbu ndi a di iche iche rutere, a na-enye ihè maka oge ahụ.” Bible Echo, August 26, 1895.

Ihe otiti nke sochirinụ mutara ochichiri ma ọ bu ihè, dabere n'otu okwa mmadu i no na ya. 9/11 bu “ntughari di mkpa n'akuko ihe mere eme nke mba di iche iche na nke uka.” N'oge ahụ, a kporo ndi nke Chineke ka ha laghachi ma jee ije n'uzo ochie, ma ha juru ije n'ime ya, ha egeghikwa nti n'olu opi ahụ. E mezuwo nkewa di n'etiti ochichiri na ihè mgbe Elaija gasiri, Mozis wee juo, “ruo ole mgbe?” O kwukwara n'ihu n'amaokwu ahụ:

“E nwere oge di iche iche bu ebe ntughari n'akuko ihe mere eme nke mba di iche iche na nke uka. N'ime nduzi nke Chineke, mgbe nsogbu ndi a di iche iche rutere, a na-enye ihè maka oge ahụ. O buru na anabatara ya, e nwere oganihu ime mmu; ma ọ buru na aju ya, ndalata ime mmu na mbibi na-eso.” Bible Echo, August 26, 1895.

Anyi ga-aga n'ihu n'isiokwu nke “ruo mgbe ole” n'isiokwu na-esonu.

“N'onwa Mee, n'afọ 1842, e kporo Nzuko Ukpuhode Izugbe na Boston, Massachusetts. Mgbe e meghere nzuko a, Umunna Charles Fitch na Apollos Hale, ndi Haverhill, gosiputara amuma e sere n'onnyinyo nke Daniel na Jon, ndi ha were agba tee n'akwa, tinyere onuogu amuma ndi ahụ, na-egosi mmezu ha. Nwanne Fitch, mgbe ọ na-akowa site na chaati ya n'ihu

Nzukọ ahụ, kwuru na, ka ọ na-enyocha amụma ndị a, o chewo na ọ buru na o nwee ike iweputa ihe yiri nke a dika e gosiri ebe a, ọ ga-eme ka isiokwu ahụ doo mfe ma mee ka ọ diri ya mfe igosi ya n'ihu ogbakọ ndị na-ege ntị. Ebe a ka ihè ka ukwu dī n'uzọ anyị. Ụmụna ndị a nọ na-eme ihe Onyenwe anyị gosiri Habakuk n'ohụ ya afọ 2,468 tupu ahụ, si, 'Dee ohụ ahụ ma mee ka o doo anya n'elu mbadamba, ka onye na-agu ya wee gbaa osọ. N'ihì na ohụ ahụ ka bụ maka oge a kara aka.' Habakuk 2:2."

"Mgbe e nwesiri mkparịta ụka ụfọdu banyere isiokwu ahụ, e jiri otu olu kpebie ka e biputa nari atọ yiri nke a n'uzọ lithograph, nke e mezuru n'oge na-adighi anya. A kporo ha 'chaati nke '43.' Nke a bụ Nzuko dī nnoo mkpa." The Autobiography of Joseph Bates, 263.

"Ahụwo m na e jiri aka Onyenwe anyị duzie chaati 1843 ahụ, nakwa na a gaghị agbanwe ya; na onuogugu ndi ahụ dī ka Ọ choro ka ha buru; na aka Ya dikwasiri ya ma zoo njehie dī n'ime ụfodu n'ime onuogugu ndi ahụ, ka onye obula ghara ihu ya, ruo mgbe e wepuru aka Ya." Early Writings, 74.

"Ọ bụ àmà jikọtara onu nke ndi nkuzi na akwukwo akuko nke Obibia nke Abuọ, mgbe ha guzo n'elu 'okwukwe mbu ahụ,' na mbiputa nke chart ahụ bu mmezu nke Habakuk 2:2, 3. Ọ buru na chart ahụ bu isiokwu nke amuma (ma ndi na-agonari nke a na-ahapu okwukwe mbu ahụ), mgbe ahụ ọ na-eso na BC 457 bu afọ a ga-esi na ya guo ubochi 2300 ahụ. Ọ dī mkpa ka 1843 buru oge mbu e biputara ya, ka 'ohu ahụ' wee 'chie oge,' ma ọ bu ka e nwee oge ichere, nke n'ime ya otu umu agboghọ-amaghi nwoke ahụ ga-awu ura ma lakpuo n'ura n'ihe ukwu ahụ banyere oge, kpomkwem tupu e kotee ha site n'Iti N'etiti Abali." Second Advent Review and Sabbath Herald, Mpiakota I, Nomba 2, James White.